

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 14, 2013

Nummer 14, 2013

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2013:CA2539](#) 11-06-2013

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2013:CA2555](#) 11-06-2013

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2013:CA2542](#) 11-06-2013

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2013:CA2546](#) 11-06-2013

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2013:CA2549](#) 11-06-2013

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2012:BX5014](#) 25-09-2012

Gebruik verklaring van de verdachte, die op andere onderdelen niet aannemelijk wordt geacht

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2012:BX0146](#) 11-09-2012

Annotatie

[**Naast wijzen op het gebrek in de motivering van de bewezenverklaring ook wijzen op de redengevendheid van het bewijsmiddel dat gebrekkig gemotiveerd is**](#)

mr. dr. P.A.M. Mevis

ANNOTATIE

Naast wijzen op het gebrek in de motivering van de bewezenverklaring ook wijzen op de redengevendheid van het bewijsmiddel dat gebrekkig gemotiveerd is

mr. dr. P.A.M. Mevis

Aantekening bij HR 25 september 2012, LJN BX5014

Het arrest is een voorbeeld van een van de betrekkelijk veel ingangen waarin de Hoge Raad, ondanks dat hij cassatierechter is, de bewijsvoering van de feitenrechter kan controleren. Ingevolge artikel 359 lid 3 Sv dient het arrest de voor de bewezenverklaarde redengevende feiten en omstandigheden te bevatten, de uitzondering van het niet uitgewerkte verkorte arrest daargelaten. Dat het arrest alleen de redengevende feiten en omstandigheden dient te bevatten, maakt dat de rechter daarbij het betreffende, redengevende deel uit het onderliggende bewijsmateriaal dat in een wettig bewijsmiddel is opgenomen, dient te selecteren en in het vonnis dient over te nemen (zonder het origineel daarbij te denatureren).

Die eis stelt de Hoge Raad ook aan een PROMIS-vonnis, zij het dat daaraan op een andere wijze, te weten met behulp van verwijzing via voetnoten, inhoud aan het bewezenverklaarde wordt gegeven. De Hoge Raad kan dan, met de bewezenverklaring in de hand, controleren of de als zodanig in het arrest weergegeven redengevende feiten en omstandigheden ook inderdaad redengevend voor de bewezenverklaring, als conclusie uit deze feiten en omstandigheden is voortgekomen. Als het hof dan zelf een verklaring van de verdachte eerst als niet aannemelijk kwalificeert, kan die verklaring, althans niet zonder nadere toelichting waarin bijvoorbeeld wordt uitgelegd dat het een leugenachtige verklaring betreft, uiteraard niet redengevend zijn. Deze formele constatering is voldoende om een gebrek in de motivering van de bewezenverklaring te doen ontstaan. Uit het arrest vloeit voort dat de Hoge Raad bij een dergelijk gebrek echter in de regel niet casseert, als de betreffende, ten onrechte als redengevend feit aangemerkte omstandigheid – naar het oordeel van de Hoge Raad – in het geheel van de bewijsvoering van ondergeschikte betekenis is. Het moet raadsliden worden aangeraden in voorkomende gevallen in het cassatiemiddel aan te geven dat daarvan geen sprake is en het gebrek dus wel tot cassatie dient te leiden.

RECHTSPRAAK

Overzichtsarrest toepassing artikel 80a RO

Op 1 juli 2012 is artikel 80a RO in werking getreden. De Hoge Raad behandelt in het arrest enkele aspecten van artikel 80a RO. Artikel 80a RO kan worden toegepast in zaken waarin de cassatieschriftuur is ingekomen op of na 1 juli 2012. Bespreking positie benadeelde partij en art. 80a. De vraag wanneer sprake is van klachten in de zin van artikel 80a, eerste lid RO leent zich op dit moment niet voor een uitputtende beantwoording. Hoge Raad geeft voorbeelden. Beleid ten aanzien van ambtshalve cassatie.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-09-2012

ECLI: ECLI:NL:HR:2012:BX0146

Zaaknummer: 11/01243

Wetsartikelen: 80a RO

RECHTSPRAAK

Belediging van de Koning

Titel: Belediging van de Koning

Uitspraak Hof: Het Hof heeft ten laste van de verdachte bewezenverklaard dat: "hij in de periode van 1 augustus 2009 tot en met 14 september 2009 te Zoetermeer opzettelijk de Koningin, H.M. Beatrix Wilhelmina Armgard, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, Prinses van Lippe-Biesterfeld, heeft beledigd doordat hij met witte verf de tekst "Lang leve de Koningin die kankerhoer" op een pand aan de [a-straat] heeft aangebracht."

Verweer van de verdachte: "Ergens in de periode van 1 augustus 2009 tot 14 september 2009 heb ik op de muur van een pand aan de [a-straat] te Zoetermeer met witte verf de tekst "Lang leve de Koningin die kankerhoer" aangebracht. Ik heb in dit pand van 28 oktober 2008 tot en met 6 januari 2010 gewoond. Er zijn foto's van de teksten gemaakt. Ik heb de tekst een keer eerder aangebracht. Ik zeg u, de enige koningin van de nacht is een hoer. U houdt mij voor dat deze woorden de eer en goede naam van iemand zouden kunnen aantasten. Dat is juist, maar er staat geen "Hare Majesteit". Er zijn meerdere koninginnen. Mensen die langslopen en niet weten wat ik met mijn teksten bedoel kunnen aanbellen en vragen stellen. Laatst stond er in de krant "koningin van de kaaskoppen". Ik kan mij voorstellen dat meerdere mensen verschillende ideeën over mijn teksten hebben, maar dit is mijn visie. Ik draag gedichten waarin ik het heb over de koningin van de nacht op aan Hare Majesteit. Mijns inziens heb ik niet onrechtmatig gehandeld. Ik heb het Haagse Wilhelmus geschreven. Ik laat zien hoe je kan spelen met de Nederlandse taal. Na 2009 heb ik met afwasbare stift nog dezelfde soort teksten geschreven. Ik heb dit zelfs gemeld bij de politie. Na mijn detentie heb ik deze teksten niet meer gezien."

Het voorgestelde middel:

Het middel klaagt over de verwerping van een ter terechtzitting in hoger beroep gevoerd verweer.

Overwegingen Hoge Raad:

In de door het Hof gebezigde bewijsvoering ligt besloten dat het Hof de verklaring van de verdachte dat hij niet de Koningin maar de of een "koningin van de nacht" bedoelde, niet aannemelijk heeft geacht. Dat oordeel is, mede gelet op hetgeen ter terechtzitting door de verdachte voorts nog is verklaard, niet onbegrijpelijk. Voor zover in cassatie een beroep wordt gedaan op de "linguïstieke uitingsvrijheid" van de verdachte en dat deze uitingsvrijheid wordt beschermd door artikel 10 EVRM, geldt dat een dergelijk beroep niet met vrucht voor het eerst in cassatie kan worden gedaan aangezien de beoordeling daarvan verweven is met waarderingen van feitelijke aard waarvoor in cassatie geen plaats is. Het Hof heeft het betoog van de verdachte kennelijk niet als zodanig opgevat, hetgeen niet onbegrijpelijk is. Het middel faalt.

Uitspraak Hoge Raad:

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-06-2013

ECLI: ECLI:NL:HR:2013:CA2542

Zaaknummer: 11/03064

Wetsartikelen: 111 Sr

RECHTSPRAAK

Noch het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep, noch het bestreden arrest van het Hof houden een beslissing in op het verzoek een getuige te horen. Dat verzuim heeft ingevolge artikel 330 Sv jo 415 Sv nietigheid tot gevolg.

Het voorgestelde middel:

Het middel klaagt dat het Hof heeft verzuimd om een uitdrukkelijke beslissing te nemen op het door de verdediging ter terechtzitting in hoger beroep gedane verzoek tot het horen van een getuige. Het middel slaagt op de gronden die zijn vermeld in de conclusie van de Advocaat-Generaal.

Uitspraak Hoge Raad: De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden teneinde op het bestaande hoger beroep opnieuw te worden berecht en afgedaan.

Conclusie A-G:

Uit de pleitnota die ter terechtzitting van het Hof van 11 augustus 2011 is overgelegd en aan het proces-verbaal van die zitting is gehecht, blijkt dat een verzoek tot het horen van getuige [getuige 1] is gedaan. Dat verzoek is subsidiair gedaan en wel voor zover het Hof van oordeel is dat in het dossier, in het bijzonder de verklaringen van [getuige 2] en [getuige 1], aanknopingspunten te vinden zijn voor betrokkenheid van verdachte bij de tenlastegelegde feiten. Die aanknopingspunten heeft het Hof gevonden. Bewijsmiddel 1 is immers een verklaring van [getuige 2] en bewijsmiddel 2 bevat een verklaring van [getuige 1]. Aldus is een verzoek gedaan als bedoeld in artikel 315 Sv in verbinding met artikel 328 Sv tot het horen van een getuige, zodat een uitdrukkelijke beslissing op dit verzoek was vereist. Noch het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep, noch het bestreden arrest houdt een beslissing in op dit verzoek. Dat verzuim heeft ingevolge artikel 330 Sv in verbinding met artikel 415 Sv nietigheid tot gevolg.⁽¹⁾ Het middel is derhalve terecht voorgesteld.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-06-2013

ECLI: ECLI:NL:HR:2013:CA2546

Zaaknummer: 11/04577

Wetsartikelen: 330 Sv en 415 Sv

RECHTSPRAAK

Niet-ontvankelijkverklaring in hoger beroep. Verontschuldigbare termijnoverschrijding?

Het voorgestelde middel:

Het middel behelst de klacht dat het Hof ten onrechte, althans onvoldoende gemotiveerd de verdachte niet-ontvankelijk heeft verklaard in het hoger beroep.

Overwegingen Hoge Raad:

Vooropgesteld dient te worden dat de wet bepaalt in welke gevallen tegen een rechterlijke uitspraak een rechtsmiddel kan worden ingesteld en binnen welke termijn dit kan geschieden; die termijnen zijn van openbare orde. Overschrijding van de termijn voor hoger beroep door de verdachte, zoals in het onderhavige geval, betekent in de regel dat hij niet in dat hoger beroep kan worden ontvangen. Dit gevolg kan daaraan uitsluitend niet worden verbonden, indien sprake is van bijzondere, de verdachte niet toe te rekenen, omstandigheden welke de overschrijding van de termijn verontschuldigbaar doen zijn. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan voor het verstrijken van de beroepstermijn verstrekte ambtelijke informatie waardoor bij de verdachte de gerechtvaardigde verwachting is gewekt dat de beroepstermijn op een later tijdstip aanvangt dan uit de wettelijke regeling voortvloeit (vgl. HR 4 mei 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO5706, NJ 2004/462).

Ter terechtzitting in hoger beroep is door de raadsman van de verdachte gesteld dat hij, nadat hij telefonisch en per faxbrief aan de Kantonrechter uitstel had verzocht en bij de griffie had geïnformeerd of de brief was ontvangen, hetgeen het geval was, door een medewerker van de griffie van de Rechtbank is teruggebeld met de mededeling dat de behandeling van de zaak zou worden aangehouden. Op grond daarvan is aangevoerd dat de verdachte en de raadsman in de veronderstelling mochten verkeren dat de behandeling van de zaak was aangehouden.

Het Hof heeft geoordeeld dat het in de omstandigheden van het geval op de weg van de verdachte en diens raadsman had gelegen om na afloop van de terechtzitting te informeren of aanhouding was verleend en dat het voor eigen rekening en risico komt dat zij erop vertrouwden dat het gevraagde uitstel was verleend. Dat oordeel is niet zonder meer

begrijpelijk, in aanmerking genomen dat het Hof niet heeft vastgesteld dat de weergave van de inhoud van de mededeling waarop de verdachte zich heeft beroepen, onjuist is. Aan de door het Hof genoemde omstandigheden "dat die mededeling niet bekend is en niet is na te gaan door wie de mededeling zou zijn gedaan", kan die conclusie niet worden verbonden. Dat brengt, gelet op hetgeen onder 2.3 is vooropgesteld, mee dat de bestreden uitspraak ontoereikend is gemotiveerd. Het middel is gegrond. Hetgeen hiervoor is overwogen, brengt mee dat de bestreden uitspraak niet in stand kan blijven en als volgt moet worden beslist.

Uitspraak Hoge Raad:

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-06-2013

ECLI: ECLI:NL:HR:2013:CA2539

Zaaknummer: 11/02678

Wetsartikelen: 408 Sv

RECHTSPRAAK

Aanvraag tot herziening, met betrekking tot het voorhanden hebben van hennep, wordt afgewezen.

De Rechtbank heeft de aanvrager ter zake van onder meer 'opzettelijk handelen in strijd met het in artikel 3, eerste lid aanhef en onder C, van de Opiumwet gegeven verbod, meermalen gepleegd en medeplegen van opzettelijk handelen in strijd met het in artikel 3, eerste lid aanhef en onder C, van de Opiumwet gegeven verbod' veroordeeld tot een gevangenisstraf van 365 dagen, waarvan 192 dagen voorwaardelijk met een proeftijd van 2 jaren.

De Hoge Raad overweegt: In de onderhavige zaak is ten laste van de aanvrager bewezenverklaard het opzettelijk aanwezig hebben van een hoeveelheid van 10.458 gram hennep in een woning/pand gelegen aan [a-straat 1] te Nuenen, die zich blijkens het daarvan opgemaakte, tot het bewijs gebezigde proces-verbaal bevond in een vuilniszak die bij een doorzoeking aldaar is inbeslaggenomen. Blijkens het bij de aanvraag overgelegde arrest is in die zaak aan de zoon van de aanvrager tenlastegelegd het te Nuenen tezamen en in vereniging met een ander of anderen, althans alleen aanwezig hebben van een hoeveelheid van (in totaal) 11.098 gram hennep en heeft het Hof hem daarvan vrijgesproken op de grond 'dat bij het ontbreken van een eenduidige bepaling van de plaats waar de tenlastegelegde hoeveelheden hennep in beslag zijn genomen, niet is vastgesteld kunnen worden dat verdachte de beschikking of de zeggenschap daarover had'. Voor zover de aanvraag ertoe strekt beroep te doen op de in artikel 457, eerste lid aanhef en onder a, Sv omschreven herzieningsgrond, kan zij niet slagen omdat zich hier niet voordoet het geval dat bij onderscheidene uitspraken bewezenverklaringen zijn uitgesproken die niet zijn overeen te brengen. De aanvraag kan evenmin slagen voor zover bedoeld mocht zijn beroep te doen op de in artikel 457, eerste lid aanhef en onder c, Sv omschreven herzieningsgrond, aangezien het aangevoerde niet het ernstige vermoeden kan wekken dat, ware de Rechtbank daarmee bekend geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid tot vrijspraak, reeds omdat niet vaststaat dat het in beide zaken gaat om een en dezelfde hoeveelheid hennep. Ook indien dit wel het geval zou zijn, volgt uit het aangevoerde niet dat ook de aanvrager niet 'de beschikking of de zeggenschap' had over de in de bewezenverklaring vermelde hoeveelheid hennep.

De aanvraag is dus ongegrond en moet ingevolge artikel 470 Sv worden afgewezen.

De Hoge Raad wijst de aanvraag tot herziening af.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-06-2013

ECLI: ECLI:NL:HR:2013:CA2549

Zaaknummer: 12/01127 H

Wetsartikelen: 457 Sv en 470 Sv

RECHTSPRAAK

Nu verdachte zich op verzoek van de politie heeft gemeld op het politiebureau en hem voor het verhoor de cautie is gegeven, is 's Hofs kennelijke oordeel dat verdachte niet was aangehouden onjuist (HR LJN BH3079). Dat verdachte niet wist waarom hij zich moest melden noch dat zijn aanhouding 'zeer wel mogelijk was geweest' leidt tot een ander oordeel.

De uitspraak van het Hof luidt: De verdachte was niet op de hoogte van de reden waarom hij zich op het politiebureau diende te melden. Bij aankomst van de verdachte op het politiebureau was hij door de politie al aangemerkt als verdachte wat betreft het aanwezig hebben van de in de woning aangetroffen hennepkwekerij. Voorafgaand aan het verhoor werd hem ook de cautie gegeven. Nu de politie de verdachte niet op de hoogte had gesteld van de reden waarom hij zich op het politiebureau diende te melden en aanhouding van de verdachte voorafgaand aan het verhoor gegeven de verdenking die bestond zeer wel mogelijk was geweest - en in de gangbare praktijk ook gebruikelijk is - had de politie de verdachte voorafgaand aan het verhoor dienen te wijzen op zijn recht een advocaat te raadplegen. Het voorgestelde middel bevat de klacht dat het Hof ten onrechte heeft geoordeeld dat de omstandigheid dat de niet-aangehouden verdachte niet de gelegenheid is geboden om voorafgaand aan het eerste verhoor door de politie een advocaat te raadplegen, een vormverzuim oplevert als bedoeld in artikel 359a Sv.

De overwegingen van de Hoge Raad zijn: Kort gezegd, dient aangehouden verdachte door de politie voorafgaand aan diens eerste verhoor te worden gewezen op het recht een advocaat te raadplegen, zulks op straffe van uitsluiting van het bewijs van de door de verdachte afgelegde verklaring (Hoge Raad 30 juni 2009, LJN BH3079, NJ 2009/349). In zijn arrest van 9 november 2010, LJN BN7727, NJ 2010/615 heeft de Hoge Raad overwogen dat die regel niet zonder meer geldt als het gaat om een niet-aangehouden verdachte. In aanmerking genomen dat blijkens 's Hofs vaststellingen de verdachte zich op verzoek van de politie heeft gemeld op het politiebureau en dat hem voor het verhoor de in artikel 29, tweede lid, Sv bedoelde mededeling is gedaan dat hij niet tot antwoorden verplicht was, is het kennelijke oordeel van

het Hof dat de in voormeld arrest van de Hoge Raad geformuleerde regel ook in het onderhavige geval geldt ofschoon de verdachte niet was aangehouden, onjuist. De omstandigheid dat de verdachte niet op de hoogte was van de reden waarom hij zich op het politiebureau diende te melden noch de omstandigheid dat zijn aanhouding - gelet op de tegen hem gerezen verdenking - 'zeer wel mogelijk was geweest', leidt tot een ander oordeel. Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en verwijst de zaak naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-06-2013

ECLI: ECLI:NL:HR:2013:CA2555

Zaaknummer: 11/04430

Wetsartikelen: 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Gebruik verklaring van de verdachte, die op andere onderdelen niet aannemelijk wordt geacht

Gebruik voor het bewijs van de verklaring van de verdachte, welke op andere onderdelen niet aannemelijk wordt geacht

Wanneer de rechter zich – al dan niet in reactie op een bewijsverweer – in een nadere overweging beroept op bepaalde feiten of omstandigheden die door hem redengevend worden geacht voor de bewezenverklaring, moeten deze feiten of omstandigheden zijn vervat in de gebezigde bewijsmiddelen. Indien zij niet in de bewijsmiddelen zijn vermeld, moet de rechter met voldoende mate van nauwkeurigheid in zijn overweging (a) die feiten of omstandigheden aanduiden, en (b) het wettige bewijsmiddel aangeven waaraan die feiten of omstandigheden zijn ontleend. Een en ander heeft uitsluitend betrekking op feiten of omstandigheden die redengevend zijn voor de bewezenverklaring, en dus niet op feiten of omstandigheden en evenmin op verklaringen die de rechter in zijn nadere overweging onaannemelijk dan wel ongeloofwaardig acht. Die behoren dus niet te worden opgenomen onder de bewijsmiddelen (vgl. HR 20 maart 2012, LJN BV3442, NJ 2012/204). Hof heeft onder de bewijsmiddelen een verklaring van de verdachte opgenomen die het evenwel blijktens de nadere bewijsoverweging op onderdelen niet aannemelijk heeft geacht. Het Hof heeft die, voor de bewezenverklaring niet redengevende, verklaring van de verdachte dus ten onrechte onder de bewijsmiddelen opgenomen. Het middel klaagt daarover terecht.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 25-09-2012

ECLI: ECLI:NL:HR:2012:BX5014

Zaaknummer: 11/01878

Wetsartikelen: 341Sv en 359Sv